EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 17.11.2022
COM(2022) 593 final

2022/0372 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin liittymisestä alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehdyn Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaan annetun neuvoston päätöksen (EU) 2019/1754 muuttamisesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

1.1. Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Vuonna 1958 tehty Lissabonin sopimus alkuperänimitysten suojasta ja niiden kansainvälisestä rekisteröinnistä on Maailman henkisen omaisuuden järjestön (WIPO) hallinnoima sopimus. Lissabonin sopimus on avoin teollisoikeuden suojelemista koskevan Pariisin yleissopimuksen osapuolille. Sen sopimuspuolten on suojattava alueillaan toisten sopimuspuolten tuotteiden alkuperänimitykset, jotka on hyväksytty ja suojattu sellaisina alkuperämaassa ja rekisteröity WIPOn kansainvälisessä toimistossa, jollei sopimuspuoli ilmoita yhden vuoden kuluessa rekisteröinti-ilmoituksesta, ettei se voi taata suojaa.

Lissabonin sopimusta tarkistettiin vuosina 2009–2015. Tavoitteena oli i) hioa sen nykyistä kehystä, ii) sisällyttää siihen määräyksiä, joissa täsmennetään, että Lissabonin järjestelmää sovelletaan myös maantieteellisiin merkintöihin, ja iii) sisällyttää siihen liittymismahdollisuus, joka koskee EU:n kaltaisia hallitustenvälisiä järjestöjä.

Neuvosto hyväksyi 7. toukokuuta 2015 päätöksen Euroopan komission valtuuttamisesta osallistumaan WIPOn diplomaattikokoukseen Genevessä 11.–21. toukokuuta 2015. Toukokuun 20. päivänä 2015 kokouksessa hyväksyttiin alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehtyyn Lissabonin sopimukseen liittyvä Geneven asiakirja, jäljempänä ’Geneven asiakirja’. Ottaen huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen 25. lokakuuta 2017 asiassa C-389/15 antama tuomio kyseinen päätös korvattiin 5. maaliskuuta 2018 annetulla neuvoston päätöksellä (EU) 2018/416, jossa annettiin lupa aloittaa neuvottelut alkuperänimityksiä ja maantieteellisiä merkintöjä koskevasta tarkistetusta Lissabonin sopimuksesta

Euroopan unioni liittyi Geneven asiakirjaan 26. marraskuuta 2019, ja liittyminen tuli voimaan 26. helmikuuta 2020. Itse Geneven asiakirja tuli voimaan 26. helmikuuta 2020.

Joistakin keskeisistä säännöksistä, jotka koskevat EU:n liittymistä Geneven asiakirjaan, säädetään neuvoston päätöksessä (EU) 2019/1754. Sen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”[k]omissio nimetään erityisesti Geneven asiakirjan 3 artiklassa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi, joka on vastuussa Geneven asiakirjan hallinnoinnista unionin alueella ja viestinnästä WIPO:n kansainvälisen toimiston kanssa sekä Geneven asiakirjan että Lissabonin sopimusta ja Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaa koskevien yhteisten täytäntöönpanomääräysten [...] nojalla”.

Komissio hyväksyi 13. huhtikuuta 2022 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi käsiteollisuustuotteiden ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2007/1001 ja (EU) 2019/1753 sekä neuvoston päätöksen (EU)

2019/1754 muuttamisesta (COM(2022) 174 final), jäljempänä ’käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskeva asetusehdotus’

Käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevan asetusehdotuksen 59 artiklan tarkoituksena on muuttaa neuvoston päätöstä (EU) 2019/1754. Muutosehdotuksella on tarkoitus vaihtaa Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO) WIPOn Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjan mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi käsiteollisuustuotteiden ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen osalta. Tämä ei vaikuta siihen, että komissio on Geneven asiakirjan mukainen toimivaltainen viranomainen EU:n maantieteellisten merkintöjen järjestelmillä suojattujen maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden osalta. Vastaavasti käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevan asetusehdotuksen 60 artiklalla muutetaan unionin toimesta sen liityttyä Geneven asiakirjaan annettua asetusta (EU) 2019/1753. Tältä osin ja 59 artiklassa ehdotettujen tarkistusten mukaisesti 60 artiklassa ehdotetaan asetuksen 2019/1753 muuttamista siten, että EUIPO tunnustetaan Geneven asiakirjan mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisiin merkintöihin liittyvien kansainvälisten rekisteröintien osalta.

Neuvoston neuvotteluissa nousi kuitenkin esiin menettelyllisiä huolenaiheita, jotka liittyivät käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevan asetusehdotuksen 59 artiklaan. Ehdotuksen 59 artiklalla on tarkoitus muuttaa neuvoston päätöstä (EU) 2019/1754, joka perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 207 artiklaan ja 218 artiklan 6 kohtaan. Kyseisessä päätöksessä vahvistettu SEUT-sopimukseen perustuva hyväksymismenettely on siten erilainen kuin menettely, jota sovelletaan käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevaan komission asetusehdotukseen, jonka hyväksymismenettely perustuu SEUT-sopimuksen 118 artiklan 1 kohtaan ja 207 artiklan 2 kohtaan. Tältä osin vaikuttaa asianmukaisemmalta toteuttaa tällainen muutos erillisellä komission ehdotuksella neuvoston päätökseksi neuvoston päätöksen 2019/1754 muuttamisesta sen sijaan, että muutos sisällytettäisiin artiklana käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevaan komission asetusehdotukseen.

Tällä komission ehdotuksella neuvoston päätökseksi on näin ollen tarkoitus muuttaa neuvoston päätöksen (EU) 2019/1754 4 artiklan 1 kohtaa EUIPOn vahvistamiseksi Geneven asiakirjan mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen osalta.

Tällä ehdotuksella korvataan käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevan komission asetusehdotuksen 59 artikla.

1.2. Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Ehdotuksessa luodaan yhteys käsiteollisuus- ja teollisuustuotteita koskevan EU:n maantieteellisten merkintöjen suojajärjestelmän ja alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen kansainvälistä rekisteröintiä koskevan Lissabonin järjestelmän välille. Tämä toteutetaan neuvoston päätökseen (EU) 2019/1754 ehdotettavalla muutoksella.

1.3. Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

EU:n liittyminen Geneven asiakirjaan on yhdenmukaista EU:n yleisen politiikan kanssa, joka liittyy maantieteellisten merkintöjen suojan edistämiseen ja parantamiseen kahdenvälisten, alueellisten ja monenvälisten sopimusten kautta.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

2.1. Oikeusperusta

Kun otetaan huomioon sopimuksen kohde, neuvoston päätöksen olisi perustuttava SEUT-sopimuksen 207 artiklaan ja 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohtaan.

2.2. Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaan toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta EU:n yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvilla aloilla.

2.3. Suhteellisuusperiaate

Koska EU:lla on yksinomainen toimivalta yhteisen kauppapolitiikan yhteydessä, teollisoikeuksien kaupalliset näkökohdat mukaan lukien, EU:n jäsenvaltiolla ei pitäisi olla omia maantieteellisten merkintöjen suojajärjestelmiä eivätkä ne saisi suojata Lissabonin järjestelmään kuuluvien kolmansien maiden maataloustuotteiden maantieteellisiä merkintöjä. Jotta EU voisi käyttää asianmukaisesti yksinomaista toimivaltaansa käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen alalla Lissabonin järjestelmässä, sen olisi vahvistettava EUIPO Geneven asiakirjan 3 artiklan mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevassa asetusehdotuksessa kaavaillun rekisteröintijärjestelmän EU-tason hallinnon mukaisesti. Näin varmistettaisiin johdonmukaisuus niiden muutosten kanssa, joita ehdotetaan käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevan asetusehdotuksen 60 artiklassa unionin toimesta sen liityttyä Geneven asiakirjaan annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2019/1753. Ehdotuksen 60 artiklassa säädetään erityisesti, että EUIPO vastaa käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen EU-tason rekisteröintivaiheen hallinnoinnista ja että lisäksi se toimii Geneven asiakirjan mukaisena toimivaltaisena viranomaisena, kun on kyse kansainvälisistä rekisteröinneistä, joilla suojataan käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisiä merkintöjä.

2.4. Toimintatavan valinta

Ottaen huomioon Geneven asiakirjan 28 artikla (Tämän asiakirjan sopimuspuoleksi tuleminen) asianmukainen oikeudellinen väline on neuvoston päätös neuvoston päätöksen (EU) 2019/1754 muuttamisesta. Kun otetaan huomioon sopimuksen kohde, neuvoston päätöksen olisi perustuttava SEUT-sopimuksen 207 artiklaan ja 218 artiklan 6 kohtaan.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

3.1. Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Ei sovelleta. Arviointi on jo saatu päätökseen osana käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevaa asetusehdotusta (SWD(2022) 115 final, vaikutustenarviointi käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta).

3.2. Sidosryhmien kuuleminen

Sidosryhmien kuulemiset käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevasta asetusehdotuksesta ja erityisesti vuoden 2021 julkisesta kuulemisesta saatu yksityiskohtaisempi palaute ovat osoittaneet, että useimpien vastaajien mielestä parhaaksi arvioitu toimintatapa on erityinen EU:n omistussuojaan perustuva järjestelmä käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaamiseksi. Tällaisella järjestelmällä on useita piirteitä, jotka ovat ominaisia erityisesti uudelle EU:n maantieteellisten merkintöjen järjestelmälle verrattuna EU:n nykyisiin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen järjestelmiin.

3.3. Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö

Valmistellessaan ehdotusta käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta komissio tukeutui EUIPOn kanssa tehtävään tekniseen yhteistyöhön. Siinä keskityttiin erilaisiin prosessimalleihin, joiden avulla voidaan arvioida perusteellisesti alavaihtoehtoja siinä EU:n elimessä, joka vastaa käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen rekisteröinnistä ja kansainvälisten hakemusten käsittelystä Geneven asiakirjan mukaisesti, sekä kansallisten viranomaisten roolia rekisteröintimenettelyssä. Tällaisen yhteistyön tulokset perustuvat EUIPOn kannanottoon, ja ne esitetään maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevaan asetusehdotukseen liittyvän vaikutustenarvioinnin liitteessä 9 (SWD(2022) 115 final, vaikutustenarviointi käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta).

3.4. Vaikutustenarviointi

Ks. komission yksiköiden valmisteluasiakirja SWD(2022) 115 final, käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskeva vaikutustenarviointiraportti, joka liittyy käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevaan komission asetusehdotukseen (ainoastaan englanniksi).

3.5. Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen

Ei sovelleta.

3.6. Perusoikeudet

EU:n liittyminen Geneven asiakirjaan edistää Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklan 2 kohdan, jonka mukaan teollis- ja tekijänoikeudet on turvattava, toteutumista.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ei sovelleta.

5. LISÄTIEDOT

5.1. Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Ei sovelleta.

5.2. Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)

Ei sovelleta.

5.3. Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Ei sovelleta.

2022/0372 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin liittymisestä alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehdyn Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaan annetun neuvoston päätöksen (EU) 2019/1754 muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan unioni liittyi 26 päivänä marraskuuta 2019 alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehdyn Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaan[1], jäljempänä ’Geneven asiakirja’, ja liittyminen tuli voimaan 26 päivänä helmikuuta 2020. Itse Geneven asiakirja tuli voimaan 26 päivänä helmikuuta 2020.

(2) Neuvoston päätöksen (EU) 2019/1754[2] 4 artiklan 1 kohdan nojalla komissio on Geneven asiakirjan 3 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, joka on vastuussa Geneven asiakirjan hallinnoinnista unionin alueella ja viestinnästä Maailman henkisen omaisuuden järjestön kansainvälisen toimiston kanssa sekä Geneven asiakirjan että Lissabonin sopimusta ja Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaa koskevien yhteisten täytäntöönpanomääräysten nojalla.

(3) Käsiteollisuustuotteiden ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/... säädetyn käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen rekisteröinnin hallinnoimiseksi unionin tasolla ja kyseisellä asetuksella Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2019/1753[3] tehtyjen muutosten mukaisesti Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston olisi toimittava Geneven asiakirjan mukaisten

[1] Alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehdyn Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirja (EUVL L 271, 24.10.2019, s. 15).

[2] Neuvoston päätös (EU) 2019/1754, annettu 7 päivänä lokakuuta 2019, Euroopan unionin liittymisestä alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehdyn Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaan (EUVL L 271, 24.10.2019, s. 12).

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1753, annettu 23 päivänä lokakuuta 2019, unionin toimesta sen liityttyä alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehdyn Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaan (EUVL L 271, 24.10.2019, s. 1).

käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen osalta toimivaltaisena viranomaisena,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Lisätään neuvoston päätöksen 2019/1754 4 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Siltä osin kuin on kyse käsiteollisuustuotteiden ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/…[4] tarkoitetuista maantieteellisistä merkinnöistä, joilla suojataan käsiteollisuus- ja teollisuustuotteita, nimetään Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto Geneven asiakirjan 3 artiklassa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi, joka on vastuussa Geneven asiakirjan hallinnoinnista unionin alueella sekä ilmoituksista ja viestinnästä WIPO:n kansainvälisen toimiston kanssa Geneven asiakirjan ja yhteisten täytäntöönpanomääräysten nojalla.”

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun asetus (EU) 2022/... on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
…
Puheenjohtaja

[4] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/..., annettu [...] päivänä [...]kuuta [...], käsiteollisuustuotteiden ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta (EUVL ...).